

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyně Mgr. Lenkou Oulíkovou ve věci

žalobce: **M. O.,**
bytem x

zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha 8

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2019, č. j. 020743/2019/KUSK,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2019, č. j. 020743/2019/KUSK, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný k odvolání žalobce výrokem I podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) změnil výrok prvostupňového rozhodnutí Magistrátu města Mladá Boleslav (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 12. 2018, č. j. DP-02748/2018 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) v části týkající se uznání viny ze spáchání přestupku a v části týkající se výše uložené pokuty tak, že se žalovaný uznává vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se z nedbalosti dopustil porušením ustanovení § 4 písm. c) zákona o silničním provozu tím, že dne 7. 5. 2018 v 8:09 až 8:13 hodin v ulici L. v M. B. jako řidič motorového vozidla tovární značky Škoda, registrační značky x, neoprávněně zastavil a stál na parkovišti označeném svislou dopravní značkou IP 12 „Vyhrazené parkoviště“ s dodatkovou tabulkou E 13 „POUZE PRO VOZIDLA OZNAČENÁ PLATNOU PARKOVACÍ KARTOU ZPS M. B.“ dovolující zastavení a stání pouze vozidlům označeným platnou parkovací kartou ZPS M. B., když neumístil na viditelném místě ve vozidle zmíněnou kartu, tedy jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j) § 125c zákona o silničním provozu nesplnil nebo porušil povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona. Za přestupek uložil žalobci podle § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) a podle § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu pokutu ve výši 1 500 Kč. Ve zbývajícím rozsahu napadené rozhodnutí potvrdil.

2. Žalobce namítá, že nebyl prokázán subjekt přestupku, neboť správní orgán I. stupně nedisponuje žádným důkazem o tom, že se přestupku dopustil žalobce. Dle žalobce správní orgány postupovaly v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž je zákonný postup takový, že pokud provozovatel oznámí totožnost řidiče, avšak řidič spáchání přestupku popře či odepře výpověď, správní orgán zahájí řízení o přestupku s provozovatelem vozidla, nikoli s tvrzeným řidičem. Vyjádření provozovatele vozidla se považuje toliko za podání vysvětlení, které nelze provést k důkazu. Žalobce v žalobě popřel, že by se přestupku dopustil a byl řidičem předmětného motorového vozidla.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že teleologický výklad zákona by měl směřovat k ochraně zájmů ostatních účastníků silničního provozu, nikoli k ochraně přestupce na základě hledání formálních pochybení v řízení o přestupku, převážně vyvolaných účelovým jednáním osob, které s obstrukcemi podnikají, a lpěním na formálních náležitostech rozhodnutí, namísto zjištěného skutkového stavu. Pasivita v přestupkovém řízení a ponechání si tvrzení a důkazních návrhů do jednání před soudem vykazuje účelovost takového jednání, resp. zneužití práva na přezkoumání rozhodnutí. Pokud žalobce v žalobě popírá, že byl řidičem předmětného vozidla, jde o nové tvrzení, které je ze soudního přezkumu vyloučeno. K tomu žalovaný odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2019, č. j. 10 As 36/2019-33, ze dne 14. 5. 2015, ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015-56, a ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006-99. Žalobce v této věci reagoval na výzvu k podání vysvětlení písemností ze dne 19. 9. 2018, v níž uvedl, že vozidlo řídil osobně, přičemž své sdělení po výzvě zopakoval v podání opatřeném podpisem. Žalobce byl předvolán k ústnímu projednání přestupku, k němuž se bez omluvy nedostavil. Sdělení žalobce není podáním vysvětlení dle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, ani záznamem o podání vysvětlení dle § 137 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Jde o vědomé právní

jednání svéprávné osoby s rozumem průměrného člověka. Žalobce je podnikatelem, a není tedy pochyb, že je svéprávnou osobou s vyšším právním povědomím. Správní orgán provedl dokazování při ústním jednání, při němž byl proveden důkaz listinou s prohlášením žalobce opatřeným jeho podpisem. Žalobce věděl, co je předmětem řízení a jaká sankce mu hrozí za jednání popsané v doručených písemnostech. Dle žalovaného jde o obstrukční postup, kdy provozovatelé vozidla na výzvu označí řidiče, tato osoba přiznává, že byla řidičem, a správní orgán tedy musí pokračovat v řízení s takto označenou osobou. Ta je však poté v řízení nečinná, kromě obvyklých formálních námitek podjatosti či obstrukcí spočívajících v podáních bez podpisu, přičemž správní orgán nemá prostředek, jak její vysvětlení získat, neboť dle judikatury není možné uložit pořádkovou pokutu za nedostavení se k podání vysvětlení. Následně je v žalobě přiznání stvrzené podpisem zpochybňováno s tím, že jde o podané vysvětlení, které nemůže být použito jako důkaz, nebo jako „vynucené sebeobviňování“, případně je zpochybňován podpis na podání. Takovému jednání nelze přiznat právní ochranu. Pokud svéprávná osoba průměrné inteligence přiznává vinu, jde o jednoznačný důkaz, který zpětné účelové zpochybnění nevyvrátí.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

4. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) s přihlédnutím k závěrům usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46. Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Soud o žalobě rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalobce s tímto postupem vyjádřil souhlas již v podané žalobě a žalovaný v reakci na výzvu soudu spojenou s odpovídajícím poučením nesdělil, že ve věci požaduje nařídit jednání, a jeho souhlas je tak presumován.

Obsah správního spisu

6. Soud ze správního spisu zjistil následující skutečnosti: Dne 24. 5. 2018 učinil strážník Městské policie Statutárního města M. B. (dále jen „strážník městské policie“) oznámení o podezření ze spáchání přestupku (dále jen „oznámení o přestupku“) podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu ve spojení s § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, jehož se měla dopustit společnost S. P. s.r.o. dne 7. 5. 2018 v ulici L. v M. B. vozidlem značky Škoda registrační značky X (dále jen „předmětné vozidlo“) tím, že neoprávněně zastavila a stála na vyhrazeném parkovišti, čímž porušila dopravní značku IP 12 s dodatkovou tabulkou „POUZE PRO VOZIDLA OZNAČENÁ PLATNOU PARKOVACÍ KARTOU ZPS M. B.“. Podezření zjistil strážník městské policie dne 7. 5. 2018 v 8:11 hodin. Přílohou oznámení byly fotografie zachycující předmětné vozidlo na shora uvedeném místě.
7. Na základě oznámení o přestupku byla společnosti S. P. s.r.o. dne 25. 5. 2018 doručena výzva k uhrazení finanční částky ve výši 500 Kč splatné do 15 dnů ode dne doručení výzvy. Důvodem byla skutečnost, že tato společnost vedená v centrálním registru vozidel ke dni 7. 5. 2018 jako provozovatel předmětného vozidla nesplnila zákonnou podmínku dle

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

§ 10 odst. 3 zákona silničním provozu, tj. jako provozovatel vozidla nezajistila, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Ve výzvě bylo popsáno jednání zjištěné strážníkem městské policie, které dle správního orgánu I. stupně naplňuje znaky přestupku uvedeného v § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu.

8. Do uplynutí patnáctidenní lhůty dne 11. 6. 2018 nebyla částka 500 Kč uhrazena. K její úhradě došlo dne 13. 6. 2018 ze strany O. ř. o. s. Vzhledem k tomu, že částka byla uhrazena po uplynutí zákonem stanovené lhůty, správní orgán I. stupně dal příkaz k jejímu vrácení.
9. Dne 3. 7. 2018 byla S. P. s.r.o. předvolána dle § 137 odst. 1 správního řádu k podání vysvětlení dne 1. 8. 2018 s poučením o možnosti odepřít podání vysvětlení. V předvolání bylo popsáno jednání, jímž měla být naplněna skutková podstata přestupku dle v § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Dne 31. 7. 2018 byl správnímu orgánu I. stupně doručen dopis podepsaný za tuto společnost A. L. jako sekretářkou, v němž k předvolání k podání vysvětlení sdělila, že v uvedenou dobu měl vozidlo k dispozici žalobce, jemuž ho osobně předávala, a dále v uvedené věci odepírají výpověď.
10. Dne 16. 8. 2018 byl žalobce dle § 137 odst. 1 správního řádu předvolán k podání vysvětlení dne 12. 9. 2018 k prověření oznámení ve věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, ke kterému mělo dojít tím, že dne 7. 5. 2018 v 8:11 hodin v ulici L. v M. B. řidič předmětného neoprávněně zastavil a stál na vyhrazeném parkovišti označeném svislou dopravní značkou IP 12 s dodatkovou tabulkou „POUZE PRO VOZIDLA OZNAČENÁ PLATNOU PARKOVACÍ KARTOU ZPS M. B.“, čímž porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Žalobce byl poučen o tom, že podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým hrozilo nebezpečí postihu za přestupek s tím, že o odepření vysvětlení obdobně platí to, co pro odepření součinnosti při dokazování a zákazu výsledku dle § 55 správního řádu. Žalobce byl poučen, že kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu k podání vysvětlení ke správnímu orgánu nebo tomu, kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán podle § 137 odst. 2 správního řádu uložit pořádkovou pokutu do výše 5 000 Kč.
11. Dne 11. 9. 2018 byl správnímu orgánu I. stupně doručen dopis, v němž žalobce na výzvu k podání vysvětlení správnímu orgánu I. stupně sdělil, že vozidlo řídil osobně a dále v této věci odepírá výpověď. Podání nebylo opatřeno podpisem žalobce. Správní orgán I. stupně vyzval žalobce dne 13. 9. 2018 k odstranění vad podání ve lhůtě 5 dnů. Dne 19. 9. 2018 byl doručen správnímu orgánu I. stupně dopis téhož znění opatřený podpisem žalobce.
12. Příkazem správního orgánu I. stupně ze dne 4. 10. 2018 byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku z nedbalosti podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, jelikož dne 7. 5. 2018 v 8:11 hodin jako řidič předmětného vozidla neoprávněně zastavil a stál na parkovišti označeném svislou dopravní značkou IP 12 „Vyhrazené parkoviště“ v ulici L. v M. B. dovolující zastavení s tání pouze vozidlům označeným platnou parkovací kartou ZPS M. B., jelikož neumístil na viditelném místě ve vozidle zmíněnou kartu, čímž porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Za uvedené jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 2 000 Kč. Příkaz byl žalobci doručen dne 25. 10. 2018.
13. Proti příkazu podal žalobce dne 2. 11. 2018 prostřednictvím zmocněnce Ing. M. J. e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu odpor, k němuž byla přiložena plná moc udělená žalobcem zmocněnci, která nebyla ze strany žalobce jako zmocnitele podepsána. Podání shodného znění opatřené (dle prvostupňového rozhodnutí) uznávaným elektronickým

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

podpisem zmocněnce bylo doručeno dne 7. 11. 2018; připojená plná moc opět nebyla opatřena podpisem žalobce. Žalobce a jeho zmocněnec byli vyzváni k odstranění vady plné moci spočívající v chybějícím podpisu zmocnitele. Podepsaná plná moc byla správním orgánem I. stupně doručena dne 14. 11. 2018.

14. Žalobce jako obviněný byl předvoláním doručeným jeho zmocněnci dne 21. 11. 2018 předvolán k ústnímu jednání. K ústnímu jednání konanému dne 6. 12. 2018 se žalobce ani jeho zmocněnec nedostavili, a proto byl přestupek projednán v nepřítomnosti obviněného. V rámci ústního jednání byly provedeny následující listinné důkazy: oznámení o přestupku včetně fotodokumentace, výzva k uhrazení částky, finanční rekapitulace, příkaz k úhradě, předvolání S. P. s.r.o. k podání vysvětlení, sdělení provozovatele, výpis z registru obyvatel, předvolání žalobce k podání vysvětlení, nepodepsané sdělení žalobce ze dne 10. 9. 2018, výzva k odstranění vad podání, sdělení žalobce podepsané dne 18. 9. 2018, výpis z evidenční karty řidiče, příkaz, odpor včetně plné moci, výzva k odstranění vad podání, plná moc a předvolání obviněného.
15. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku z nedbalosti podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, jehož se dopustil dne 7. 5. 2018 v 8:09 až 8:13 hodin a déle jako řidič předmětného vozidla tím, že neoprávněně zastavil a stál na parkovišti označeném svislou dopravní značkou IP 12 „Vyhrazené parkoviště“ v ulici L v M. B. dovolující zastavení a stání pouze vozidlům označeným platnou parkovací kartou ZPS M. B., jelikož neumístil na viditelném místě ve vozidle zmíněnou kartu, čímž porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Za uvedené jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 2 000 Kč a dále povinnost uhradit správním orgánem I. stupně náklady řízení ve výši 1 000 Kč. V odůvodnění správní orgán I. stupně shrnul průběh řízení. Závěr o tom, že se žalobce dopustil přestupku, opřel o fotodokumentaci pořízenou hlídkou městské policie a písemné sdělení žalobce.
16. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě blanketní odvolání, které nesplňovalo náležitosti odvolání, a proto byl vyzván k odstranění jeho vad. Žalobce vady odvolání ve stanovené lhůtě neodstranil. Odvolání tak bylo posouzeno jako podané proti rozhodnutí v celém rozsahu. O odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Žalovaný konstatoval, že podklady pro vydání rozhodnutí jsou dostatečnou oporou pro konstatování o vině obviněného. Ta byla dle žalovaného prokázána zejména fotodokumentací obsaženou ve spisovém materiálu „Oznámení o přestupku“ Městské policie Statutárního města M. B.. Dále poukázal na písemné sdělení společnosti S. P. s.r.o. a sdělení žalobce, že v uvedenou dobu vozidlo osobně řídil. Žalovaný uvedl, že změnil výrok, jímž byla vyslovena vina, z důvodu právní jistoty tak, aby z něj bylo bez jakýchkoli pochybností zřejmé, jakým jednáním a jakého přestupku se obviněný dopustil. Dále popsal důvody, pro které změnil výši uložené pokuty.

Posouzení žaloby soudem

17. Soud předesílá, že žalobce v průběhu správního řízení neuplatnil žádné odvolací námitky, se kterými by byl žalovaný povinen se vypořádat. Žalovaný tak byl povinen přezkoumat v zásadě toliko soulad prvostupňového rozhodnutí a řízení s právními předpisy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č. j. 2 As 215/2014-43). Ačkoli žalobce mohl žalobní námitku uplatnit ve správním řízení, není vyloučena ze soudního přezkumu. Jak vysvětlil Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007-62, č. 1742/2009 Sb. NSS, žalobce je zásadně oprávněn uplatnit v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, bez

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

ohledu na skutečnost, že některé z nich neuplatnil v odvolacím řízení, ač tak učinit mohl. Soud musí postupovat s ohledem na princip plné jurisdikce a s ohledem na možnost obhajoby obviněného ze správního deliktu spočívající i v naprosté pasivitě ve správním řízení, a v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu přihlídnout k tomu, co žalobce nadnesl v žalobě. Soud je v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 s. ř. s. povinen zkoumat, zda správní orgány bez ohledu na způsob obhajoby obviněného v řízení o přestupku dostaly své povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS).

18. V daném případě soud shledal námitku žalobce, že správní orgány nedisponovaly dostatečnými podklady ke zjištění pachatele přestupku, důvodnou.
19. Soud připomíná, že obvinění ze spáchání přestupku je svou povahou trestním obviněním ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a osobě z přestupku obviněné se zaručují procesní práva obdobná těm, jakých požívá obviněný z trestného činu (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005-62, č. 847/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, č. 1856/2009 Sb. NSS).
20. V projednávané věci správní orgány vycházely ohledně zjištění osoby pachatele pouze ze sdělení žalobce a ze sdělení provozovatele vozidla, která byla učiněna k výzvám k podání vysvětlení dle § 137 odst. 1 správního řádu před zahájením přestupkového řízení. Z fotografií, které byly správním orgánem I. stupně provedeny k důkazu, identifikace osoby pachatele neplyne.
21. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34, k dostatečnému zjištění pachatele přestupku nepostačuje vycházet pouze z podání vysvětlení učiněného před zahájením přestupkového řízení. Ustanovení § 137 odst. 4 správního řádu totiž uvádí, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. Tento závěr přitom vyplývá i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, či ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010-73, č. 2208/2011 Sb. NSS). Ačkoli Nejvyšší správní soud vyslovil tento závěr ve vztahu ke sdělení provozovatele vozidla dle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu na výzvu dle § 125h zákona o silničním provozu, v němž provozovatel sdělil, že uvedeného dne motorové vozidlo řídil on sám, dle názoru soudu je na místě tento závěr vztáhnout i na písemnou reakci na výzvu k podání vysvětlení učiněnou dle § 137 odst. 1 správního řádu před zahájením přestupkového řízení. Ostatně ustanovení § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu výslovně uvádí, že sdělení totožnosti řidiče vozidla se považuje za „podání vysvětlení“, nikoli „záznam o podání vysvětlení“, přesto judikatura dovodila, že pokud provozovatel takové sdělení zašle, má s ním správní orgán nakládat jako se záznamem o podaném vysvětlení, a jeho použití jako důkazního prostředku je dle § 137 odst. 4 správního řádu vyloučeno. Jestliže se žalobce na výzvu k podání vysvětlení nedostavil a namísto toho na ni reagoval písemným sdělením, v němž uvedl, že vozidlo řídil osobně a dále ve věci odepírá výpověď, vedlo by k absurdním důsledkům, aby toliko s ohledem na písemnou formu podaného vysvětlení bylo takové sdělení procesně použitelným důkazním prostředkem, zatímco v případě, že by se osobně dostavil ke správnímu orgánu a podal zcela shodné vysvětlení, resp. sdělil, že vozidlo osobně řídil a odepírá ve věci vypovídat, nebylo podané vysvětlení jako důkaz použitelné. Důvod nepoužitelnosti záznamu o podaném vysvětlení nelze spatřovat pouze v tom, že jde o

jednostranný úkon správního orgánu, který osoba podávající vysvětlení nepodepisuje (pak by se ostatně nabízelo připustit záznam jako důkazní prostředek v případě, že by obsahoval podepsané prohlášení osoby podávající vysvětlení), ale také v účelu, jemuž má tento postup sloužit, a okamžiku, kdy k němu správní orgán přistupuje. Ačkoli v daném případě byl žalobce v předvolání k podání vysvětlení poučen, že má právo podání vysvětlení odepřít, pokud by jemu nebo osobě blízké hrozilo stíhání za přestupek, současně byl upozorněn, že každý je povinen podat vysvětlení a tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví k podání vysvětlení ke správnímu orgánu nebo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu do 5 000 Kč. Pokud v reakci na takovou výzvu žalobce sdělil, že vozidlo řídil osobně a dále odepírá výpověď, lze vyjádření vnímat též jako vysvětlení důvodu, pro který žalobce odpírá další součinnost, tedy dostavit se a podat vysvětlení, případně do budoucna vypovídat v postavení obviněného. V situaci, kdy žalobce výslovně vyjádřil záměr toliko reagovat na výzvu k podání vysvětlení a odepřít ve věci výpověď, nelze jeho sdělení hodnotit jako spontánní vyjádření obviněného k dané věci učiněné v řízení o přestupku na základě svobodného a dobrovolného rozhodnutí. Jde tak o jinou situaci, než jakou posuzoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 9. 2016, č. j. 10 As 136/2015-41, v němž dovodil, že na písemné vyjádření stěžovatele o tom, že vozidlo na daném místě zaparkoval on, zákaz ve smyslu § 137 odst. 4 správního řádu nedopadá, neboť bylo učiněno již v rámci správního řízení.

22. Podání vysvětlení před zahájením řízení slouží správnímu orgánu k získání informací za účelem ujasnění si otázky, zda vůbec a případně vůči komu má zahájit přestupkové řízení. V řízení o přestupku si na jeho základě může správní orgán vyhodnotit relevanci výpovědi dané osoby z hlediska skutečností, které je třeba v konkrétním řízení o přestupku prokazovat. Vysvětlení podané před zahájením řízení však nemůže nahradit výsledek účastníka řízení (obviněného) a svědků o skutečnostech rozhodných pro zjištění skutkového stavu věci, popřípadě provedení jiných důkazů způsobem upraveným zákonem o odpovědnosti za přestupky a správním řádem v řízení o přestupku. Byť je přestupkové řízení podstatně méně formalizovaným procesem než řízení trestní a zcela jistě v něm nelze uplatnit všechna pravidla vyplývající z trestního řádu, judikatura opakovaně dovodila, že pro správní trestání platí obdobné principy jako pro trestání soudní. Možnost použití úředního záznamu k dokazování je velmi přesně vymezena v trestním řádu [§ 158 odst. 6 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)]. Úřední záznam, v němž je zachyceno vysvětlení osoby získané před zahájením trestního stíhání, zásadně neslouží jako důkazní prostředek, nýbrž jen jako podklad k úvaze, zda osoba, která vysvětlení poskytla, má být vyslechnuta jako svědek. K obsahu úředního záznamu nelze v řízení před soudem přihlížet při provádění dokazování a při rozhodování ve věci, pokud [trestní řád](#) nestanoví jinak. I pro správní orgán rozhodující v přestupkovém řízení platí, že obsahem úředního záznamu je jen jakási předběžná informace o věci, která slouží ke zvážení dalšího postupu, a úřední záznam nelze použít jako důkazní prostředek (§ 137 odst. 4 správního řádu). Důkazním prostředkem pro zjištění relevantních informací od obviněného je jeho výsledek provedený v řízení o přestupku, před nímž bude poučen o svém právu nevypovídat (§ 82 odst. 1 a 2 zákona o odpovědnosti za přestupky).
23. Ve vztahu k trestnímu řízení Ústavní soud vyslovil závěr, že za doznání ve smyslu procesním se všemi z toho plynoucími důsledky, zejména pokud jde o použitelnost pro trestní řízení jako důkazu, lze považovat přiznání viny na podkladě sděleného obvinění při

výslechu obviněného příslušným orgánem trestního řízení způsobem, který pro tento procesní postup stanoví trestní řád (nález Ústavního soudu ze dne 3. 11. 2004, sp. zn. II. ÚS 268/03). Tyto závěry vztahující se k trestnímu řízení jsou přiměřeně aplikovatelné i na řízení o přestupku.

24. Podpůrně je třeba poukázat též na § 2 odst. 5 trestního řádu, podle něhož doznání obviněného nezavazuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny okolnosti případu. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34, „[a]ni v přestupkovém řízení tak nelze zjištění o totožnosti pachatele přestupku založit pouze na doznání určité osoby učiněném před zahájením přestupkového řízení.“
25. Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal kromě sdělení žalobce, že vozidlo řídil osobně, na sdělení společnosti S. P. s.r.o. o tom, že v uvedenou dobu měl k dispozici vozidlo žalobce, je předně třeba uvést, že z tohoto vyjádření neplyne, že to byl právě žalobce, kdo vozidlo na daném místě zastavil, přičemž i na toto podání je třeba nahlížet jako na podání vysvětlení před zahájením řízení, které dle § 137 odst. 4 správního řádu nelze použít jako důkaz namísto výslechu svědka v řízení o přestupku, k němuž však správní orgány nepřistoupily. Obdobně jako v případě žalobce lze navíc písemné vyjádření v návaznosti na předvolání správního orgánu k podání vysvětlení chápat i jako sdělení důvodu, pro který společnost S. P. s.r.o., jejímž jediným společníkem a jednatelem byl dle údajů zapsaných v obchodním rejstříku žalobce, odmítla poskytovat v této věci součinnost. Pro úplnost soud připomíná, že ani předložení listiny obsahující popis určitých skutečností, které mohou být rozhodné, v probíhajícím řízení nezavazuje správní orgán povinnosti příslušnou osobu vyslechnout jako svědka. Pouze výjimečně, zejména pokud by výslech nebyl možný, se lze spokojit pouze s jejím písemným prohlášením (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2007, č. j. 8 As 12/2006-51).
26. Správní orgány tak nemohly založit svá zjištění ohledně osoby pachatele přestupku pouze na sdělení žalobce učiněném k výzvě k podání vysvětlení před zahájením řízení o přestupku, a to ani ve spojení se sdělením společnosti S. P. s.r.o. Správní orgány neopatřily takové použitelné důkazy, které by umožnily učinit závěr, že přestupek spáchal žalobce. Sdělení byla použita jako důkazní prostředek v rozporu se zákonem. Vzhledem k tomu, že jde o stěžejní důkazní materiál pro zjištění osoby pachatele, má tato vada vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
27. Na věci nic nemění ani skutečnost, že žalobce byl v průběhu správního řízení pasivní, resp. že se bez omluvy nezúčastnil ústního jednání před správním orgánem I. stupně. Pokud se správnímu orgánu v průběhu přestupkového řízení nepodařilo žalobce, případně zaměstnance společnosti S. P. s.r.o., vyslechnout, a podpořit tak zjištění plynoucí z podání vysvětlení přípustnými důkazními prostředky, nemohl uznat stěžovatele vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Měl toto řízení v souladu s § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zastavit a zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu.
28. Soud s ohledem na výše uvedené shledal námitku žalobce důvodnou.
29. Závěrem soud k požadavku na úplnou anonymizaci rozhodnutí v případě, že bude uveřejněno na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu, uvádí, že tato argumentace jde mimo rámec předmětu řízení, kterým je toliko přezkum žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobní legitimace se v této věci může opírat pouze o tvrzení, že byla žalobkyně zkrácena na svých právech přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo

závazně určují jeho práva nebo povinnosti (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Tuto povahu tvrzení o nepříznivých důsledcích uveřejnění neanonymizovaného (nebo jen částečně anonymizovaného) rozhodnutí soudu na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu zjevně nemají. Tato argumentace ostatně ani není směřována zdejšímu soudu, nýbrž je určena Nejvyššímu správnímu soudu. Soud se proto uvedenou argumentací nezabýval.

Závěr a náklady řízení

30. Vzhledem k tomu, že správní orgány opřely svůj závěr o tom, že se žalobce jako řidič vozidla dopustil jednání popsaného ve výroku napadeného rozsudku, o nepřípustný důkaz, nemůže skutkový stav zjištěný ve správním řízení obstát. Soudu proto napadené rozhodnutí zrušil dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mělo vliv na jeho zákonnost, a dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá dostatečnou oporu ve spise, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
31. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 7 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal v souladu s judikaturou zdejšího soudu, od níž neshledal důvod se v této věci odchýlit (srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 27. 3. 2019, č. j. 46 A 89/2017-28, ze dne 28. 3. 2019, č. j. 46 A 174/2017-25, či ze dne 31. 10. 2019, č. j. 45 A 157/2017-26). Soud nezpochybňuje obecné právo žalobce snést v řízení před soudem ve věcech správního trestání i takové námitky, které neuvedl v řízení před správními orgány. To však neznamená, že procesní strategie nemůže být důvodem zvláštního zřetele hodným, na jehož základě soud úspěšnému účastníku náhradu nákladů řízení nepřizná (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2019, č. j. 10 As 241/2019-36). Tento důvod soud shledal též v projednávané věci, neboť postup žalobce v řízení (prodlužování řízení posíláním nejprve nepotvrzeného elektronického podání a následně elektronicky podepsaného, předložení nepodepsané plné moci, pasivita ve správním řízení či podání blanketního odvolání a uplatnění námítky, která mohla být uplatněna v odvolacím řízení, až v žalobě) představuje z jeho strany, resp. ze strany jeho zmocněnce, za jehož výběr je zodpovědný, případ sofistickované procesní obstrukce, jejímž účelem má být dosažení zániku přestupkové odpovědnosti v důsledku uplynutí prekluzivní lhůty pro projednání přestupku (též ve vztahu k provozovateli vozidla). Řízení ve správním soudnictví má sloužit k ochraně veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob (srov. § 2 s. ř. s.), a nikoliv jako jeden z nástrojů směřujících k dosažení zániku odpovědnosti za správní delikt bez jeho věcného projednání. Procesní strategii žalobce a její zneužívající povahu proto soud (v souladu se svou ustálenou judikaturou, která je zástupci žalobce jako tehdejšímu substitutovi nepochybně známa například z věcí zdejšího soudu pod sp. zn. 45 A 16/2015, 45 A 63/2015, 45 A 68/2015, 46 A 90/2015 či 46 A 54/2016) hodnotí jako okolnost zvláštního zřetele hodnou, která odůvodňuje nepřiznání náhrady nákladů řízení, třebaže v meritu byl žalobce úspěšný.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 29. května 2020

Mgr. Lenka Oulíková, v. r.
soudkyně